

Vstajenje.

Spisal *Andrej Rapè.*

April je priromal v deželo. Čujte, kako to ječi in piska, prav kakor bi si kdo poigral s harfo. Po zemlji se razlivajo čudnotožeči glasovi kot bi naznanjali po božjem svetu težko borbo, hudo boleost prirode, ki vstaja iz spanja.

Po osrčju zemeljskem poka, šumi, ječi . . .

Izpod njene skorje hoče z vso silo na luč vse, kar je bilo zaprto v zimsko temo.

Tam v gozdu raste pomladni vihar v čudnem hropenju in ječanju; pa mu zopet pojema moč, in čuje se tiho trepetanje, kakor bi poslušali ljubko šumljanje umirjenih morskih valov.

To je silno prebujenje prirode. To je boj z mrzlo zimo. —

Kako šumi v podzemeljskem kraljevstvu! . . . Vse hoče imeti ključ, da odpre zimska, ledena vrata.

Milijoni stvari so oživeli pod zemljo in se zazibali kakor morje, kadar se zbudi v njegovih valovih vihar. Vse hoče izpod zemeljske skorje, iz zimske teme na svetlo luč.

Prav kakor v bajki! . . .

Rahlo spet dihajo pomladni, mlačni vetrovi in božajo glavice pestrobojnim cvetkam.

Po cvetju šumi nebroj čebel. Metulji letajo s cveta na cvet. Otroci tekajo po travnikih, vijoč vence. Zemlja diha svobodno. Povsod zelenje, cvetje, življenje!

„Ključ v roko, ljuba mati,“ šepče pod zemljo bela lilija.

„Ključ, ključ!“ ponavlja vse živo podzemeljsko kraljevstvo.

„Malo orjavel je še,“ stoče zemlja, gibajoč se v prerojenju. „Le tiho, otroci moji! Kmalu vas poboža kralja solнца razkošni žarek.“

Pomlad, pomlad! Vstajenje!

„Kaj pa delaš, roža, da se nič ne oglasiš? Ti zaspanka, ti zaspana,“ kliče lilija sestri roži.

„Seveda, v mehki posteljici se ti godi dobro! Navadila si svoje žive oči na to zimsko temo. Ali še veš, kako prijetno sva sanjali pred meseci, ko sva legali v postelj? Zbudi se, vstani! Pomlad bo skoro tu! Vstani, roža!“

In dvignila je roža glavo in sanjavo pogledala sestro lilijo: „Oh, kaj sem sanjala! Bila je le vse to krasna bajka! Poslušaj!“

Tam od toplega juga se je razvilo dvojno zlatih kril. Lahno sta se zibali po ozračju, in blagodejna sapa je takrat objemala našo dobro materzemljo. Na teh krilih je počivala deklica, krasna kakor angel božji. Z živimi očmi je gledala po svetu. Kamor je padel žar njenih oči, tam je vzdrtela zemlja, in iz nje je prodrlo tisočerno nežnih kali. Kamor je segel rahel dih njenih usten, tam je priklilo krasno cvetje na dan. O, da si vse to

videla! Razposajena ti je bila ta deklica in živa kakor tisti otroci, o katerih si mi pravila pred najinim zimskim spanjem. Kamor je priplavala, so zacvele najine sestre — cvetice. Njeno čelo je bilo veličastno ter okrašeno z zelenjem in cvetjem. Krog usten ji je igral sladak nasmeh, ki ga je trosila po zemlji, in bilo je vse polno smeha, radosti, veselja . . . V roki je držala zlato palico. Z njo je slikala na svet krasoto tako mojstrski, ah, tako otroškosladko krasoto. Vsaka njena poteza je bila premišljena. Nič ni bilo v njenih potezah vrtoglavosti, nič predrznosti.

In plavala je po svetu na zlatih krilih ter sanjavo gledala solnčecu v svetlo obličje. Tuintam se je nekoliko ustavila. Takrat pa je tako blagodejno, tako sladko zavnjalo, da je jemalo sapo. Bili so ti kraji, kjer se je deklica pomudila, krasni vrtovi, kakršnih ima pač samo ona. Potrkala je tu s svojo zlato palico, in prihitel je solnčni žarek po bliskovo, se zaril v zemljo in jo odprl s svojim zlatim ključem ter se hipoma okopal v pestrem cvetju, ki je vzniklo pod njegovim žarom. Vse stvari so klicale: Vstajenje, vstajenje!“ — Roža je umolknila.

„Ej, roža! Vse to sem že videla! Tudi ti si lansko leto že gledala to lepo deklico in sedaj si o nji tako živo sanjala. Pomlad je to, pomlad!“

* * *

Zaihtela je zemlja veselja. Zaškripal je v vratih zlat ključ, in mati zemlja je polna sladkega pričakovanja zrla proti nebu.

Vstajenje, vstajenje!

In iztegnila je zemlja svoje roke, da krepko pritisne na mrzle prsi svojo ljubljeno hčerko — pomlad. Po osrčju ji je vse zadrhtelo. Pričel se je boj.

V gost, neprodiren meglen plašč je bilo ogrnjeno ono jutro. Truma za trumo se je postavljala v bojni red. Na boj, na boj! Vstanimo! Podzemeljski grob se je izpremenil v življenje.

Jasen in topel solnčni žarek je šinil skozi meglo med bojne vrste.

Vsa utrujena, bleda in izmučena je klečala zima pred svojim prestolom. Prava podoba smrti! . . .

„S prestola!“ je burno šumelo iz bojnih vrst.

Zima je sklonila glavo.

Žar na žar se je usipal skozi meglo nanjo . . . Solnce je pričelo napad.

In vzdihovala je mrzla kraljica. Solze so se ji udirale po razoranem licu. Vedno več in več solz! . . .

Topleje in topleje ji stopa solnčni žar na tilnik.

„Kakor sladkor v vodi — se stopiš z vsem veličastvom,“ šumi jek po vstajajoči prirodi.

In padel je demant za demantom, kristal za kristalom z zimskega kraljevskega stola, z obleke umirjajoče — starke.

„Ne še, ne grem!“ ječi in tuli zima v burji, ki se tepe s toplimi vetrovi.

„Moraš!“ ji šumi v uho.

* * *

Z ognjenim mečem silí pomlad na zemljo, da preustroji puščavo v raj. Zemlja se zasolzi. Iz nje pa vre z vso silo življenje na dan.

„Pa pogini vse v mojih solzah!“ ječi in kašlja zima.

Pod vročimi solčnimi žarki se ji udero obile solze. Cele reke solzá! . . .

„Ne, ne pogini vse!“ ji odmeva iz kraljevstva cvetic. „Ravno v tvojih solzah se okopljemo in mlade, večno lepe, kakor nas je ustvaril naš Stvarnik, stopimo na tvoj dosedanji prestol.“

In drli so studenci, potoki in reke ter se razlili po polju, tratah in livadah.

Kakor Vile v jutranji rosi, tako so se kopale nežne kali v solzah zime ter pod toplimi solčnimi žarki silile na svet.

Vsa upehana in izmučena je ležala zima na tleh ter zrla žalostno na kraljevi stol, ki se je ovil v bujno zelenje, krasno cvetje.

„Ali si padla?“

Pogledala je zima proti nebu in uzrla ondi jato letečih lastovic. Vedno večji roji ptic, vedno večji! In še in še!

„Pred nami stopa jasna kraljica, odeta v zeleno haljo, pretkano z vonjivim cvetjem, a za njo stopamo me, hladeč ji s perutmi vroče čelo! Tu smo zopet na dragih domačih tleh,“ ji gostole ptice v zraku.

Iz svojega brloga pogleda medved, zadovoljno zarenči in se izlekne po tleh. In solnce se upira nanj . . . Pod zemeljsko odejo vse kipi . . . Še en silen vzdih! Še nekaj solz, in kraljica zima je mrtva, a na njen prestol stopá ponosna pomlad. Vstajenje, vstajenje!

Gospod pa gleda iz večnih nebes, in mi gledamo nanj in čutimo, kako vsegamogoča je Njegova sila.

Aleluja!

Zjutraj.

„Ajaj, ajaj! Petelini
še le prvi klic pojo,
v sanjah še se poigravaj,
ura ni še tvoja. — Spavaj!

Ajaj! V zlatih svojih dvorih
malo še pomudi se;
ure kaže še kazalo
v sen jutranji. Čakaj malo!“

Ljubko sen je gledal v solnce
in ga božal: vse zaman!
Pa je zbegnil v tihe koče
v svitu zore vstajajoče.

Tuintam le še pokukal
v zibelke je malčkov tih
pa je legel mehko vanje;
predel, spletal malčkom sanje.

Andrej Rapč.